N°. 3064 — 1857

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5.00; voor de buitensteden ƒ 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

ZATURDAG 30 MEI.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 29 Mei.

Men moet het nog eens overlezen om het te kunnen gelooven, welke heerschzucht, door den auteur der *Oranjewoorden*, aan den H. Stoel toegedicht wordt, en van welke laagheden hij, koeltjes weg, »de katholieke geestelijkheid" beticht.

»Hadde de Pauselijke Stoel zijnen zin, zoo spreekt hij, de geheele wereld ware één staat, waarvan de Paus zoowel het geestelijk als wereldlijk opperhoofd was.

»Daar zulks onmogelijk is, moet hij zich vergenoegen met het wereldlijk gezag binnen de enge grenzen van een deel van Italië, den zoogenaamden Kerkelijken Staat. Hij voert daar eene alle vrijheid doodende opperheerschappij, tot wier handhaving hij dikwerf vreemde troepen behoeft, door hem van andere alleenheerschers in ruil ontvangen voor de ondersteuning, welke de katholieke geestelijkheid in hun land aan hunne dwingelandij verleent.

»Buiten dien staat ondersteunt, waar de meerderheid Katholiek is, het Katholicisme door zijne geestelijkheid het absoluut gezag van wereldlijke vorsten, die tot belooning daarvoor door hunne wereldlijke magt het Katholicisme binnen hunne grenzen bevoorregten. — Het is het verbond van den leeuw en den tijger, die, elkander helpende, den gemeenen buit deelen. De buit is de vrijheid van den mensch, voor het Katholicisme op kerkelijk, voor den wereldlijken alleenheerscher op elk gebied, dat de kerk hem laat. De buit is tevens de cijnsbaarheid der door 's menschen arbeid verdiende penningen, voor het Katholicisme aan priesterlijke of kerkelijke, voor den wereldlijken alleenheerscher aan vorstelijke weelde en pracht."

Men moet maar onbeschaamd durven! Zoo veel volzinnen, zoo veel logens; zoo veel woorden, zoo veel beleedigingen niet slechts voor den getrouwen zoon der Kerk, maar zelfs voor ieder, die wat van historie weet!

De pauselijke Stoel zou willen, dat de geheele wereld één Staat ware, van welken Staat de Paus zoowel het geestelijk als wereld opperhoofd kon zijn — waar haalt onze auteur het van daan! Uit welk historiesch feit leidt hij af, dat de heilige Stoel ooit dáárheen gestreefd heeft? Welke der woorden van een der Pausen, die van den Prins der Apostelen tot Pius IX den Stoel van Petrus beklommen hebben, geven hem tot zijne aantijging eenigen grond, wij mogen zeggen, eenig het minste voorwendsel? Wij laten, gelijk men ziet, onzen auteur eene groote ruimte ter regtvaardiging van zijne taal. Één historiesch feit, één woord van éénen Paus, ter staving van wat hij deklameert — en wij nemen de beschuldiging dat hij lastert terug. Doch wij zijn er zeker van, dat hij niet in staat is, dat ééne historische feit, dat ééne woord van éénen Paus te produceeren. Maar gaat zijne schaamteloosheid dan niet alle grenzen te buiten?

Dat gaat zij zóó ver, dat het juist het tegenovergestelde is van hetgeen den H. Stoel aangewreven wordt, wat hij altijd geleeraard en waarnaar hij zich altijd gedragen heeft. Veroordeeld en bestreden heeft hij altijd die betreurenswaardige verwarring en amalgameering der magten, ten gevolge waarvan de geestelijke en tijdelijke magt in ééne hand gekoncentreerd werden. Ten tijde van het romeinsche keizerrijk had de wereld de bittere vruchten gesmaakt der cæsaro-papie. In de latere geschiedenis zien wij haar op nieuw heerschen in Rusland, waar de Tzar het hoofd is der grieksche Kerk, en in Engeland, waar, sedert den bloeddorstigen wellusteling Hendrik VIII, hij of zelfs zij, die kroon en schepter draagt, met het hoogste geestelijk gezag bekleed is. Waar diezelfde cæsaro-papie zich, verder, geldend heeft gemaakt? Onze auteur onderzoeke, in welke landen, eenige jaren na de hervorming, de goddelooze spreuk: *cujus est regio, illius est religio* (1) het staatsregt beheerschte, en hij zal moeten toestemmen, dat het alles behalve Katholieken geweest zijn, die naar de zamensmelting der beide magten gestreefd hebben. En zelfs in onze dagen — wie zijn het die niet minder heerschzuchtig dan de vorsten, tegen welke de Gregoriussen, de Bonifaciussen en de Innocentiussen de zelfstandigheid der beide magten en de vrijheid der volkeren te verdedigen hadden, — wie zijn het, die de geestelijke magt in de staatsmagt zouden willen doen opgaan en eene cæsaro-papie vestigen, die de menschen allengskens ten eenemale van God en van hunne eeuwige bestemming zou vervreemden? De auteur der *Oranjewoorden* zou niet voorzigtig handelen met ons tot het blootleggen en bestrijden van zekere theoriën te nopen, waarin het streven naar den triomf van eene zoodanige cæsaro-papie onmiskenbaar is. Maar te onverantwoordelijker is het daarom juist van hem, dat hij, tegen de getuigenis der historie van achttien eeuwen aan, aan den Paus een streven toedicht, waartegen de Heilige Stoel altijd te kampen heeft gehad en dat vele geestverwanten van onzen auteur er verre af zijn te veroordeelen.

Over de tweede zoo straks aangehaalde alinea van den auteur der *Oranjewoorden* halen wij medelijdend de schouders op. Wij hebben geen tijd en geen lust om al de ellendige praat, waarmede hij het volk zoekt op te ruijen en waarin hij zich op de schandelijkste wijze zelfs aan de historie van den dag vergrijpt, te releveeren. Stippen wij, bij die alinea, daarom slechts aan, dat, of het der revolutie behage of tegensta, de Paus den Staat, aan welks hoofd hij zich bevindt, regeert volgens de wet; dat die Staat niet erger dan zoo vele andere Staten, integendeel, door de revolutie aangevallen wordt, en dat degenen, die het betreuren, dat ook daar de beginselen van maatschappelijke orde tegen de aanvallen der revolutie verdedigd worden, alleen dezulken zijn, welker bedoeling is datgene, wat zich historiesch gevestigd heeft, met geweld omver te halen, ten einde op de puinhoopen er van de revolutievaan te planten.

Hoezeer dat onzen auteur ergert, dat hetgeen zich historiesch gevestigd heeft verdedigers vindt en dat aan de zegepraal der revolutie weerstand wordt geboden — hij verraadt dat onmiskenbaar in de lage schimptaal, waarmede hij de boven aangehaalde woorden besluit. In landen, waar de meerderheid der bevolking katholiek is, zoo lastert hij, daar heeft de geestelijkheid met de vorsten een verbond gesloten — »het verbond van den leeuw en den tijger, die, elkander helpende, den gemeenen buit deelen." De geestelijkheid schraagt daar het absoluut gezag der vorsten; de vorsten bevoorregten er het Katholicismus. De buit, waar beiden op azen, is 1°. de vrijheid van den mensch, »voor het katholicismus op kerkelijk, voor den wereldlijken alleenheerscher op elk gebied, dat de Kerk hem laat;" is 2°. het geld der burgers, dat het Katholicismus opeischt »voor priesterlijke of kerkelijke", de wereldlijke alleenheerscher voor »vorstelijke weelde en pracht." De aantijging is zoo verachtelijk en, onbewezen als zij daar staat, zoo lasterlijk, dat wij 't beneden ons rekenen er veel tegen in 't midden te brengen, maar ons tot weinig bepalen, om al het overige, wat wij laten liggen als te gemeen, over te laten aan de waardeering van den onbevangen lezer. Dit weinige dan ook slechts, met betrekking tot de hoofdstelling van den auteur der *Oranjewoorden*.

»Waar de meerderheid Katholiek is, zoo schrijft hij, ondersteunt het Katholicisme door zijne geestelijkheid het absoluut gezag van wereldlijke vorsten, die tot belooning daarvoor door hunne wereldlijke magt het Katholicisme binnen hunne grenzen bevoorregten."

Wij antwoorden:

1°. De Katholieke Kerk heeft geene præferentie voor eenigen regeringsvorm. Zij erkent den oligarchischen en republikeinschen, zoowel als den monarchalen regeringsvorm. Zij vordert slechts, als zijnde, gelijk de Staat, van goddelijken oorsprong, dat hare zelfstandigheid en onafhankelijkheid binnen de grenzen van den werkkring, waarin zij zich beweegt, door de tijdelijke magt erkend en dat haar de vrijheid gelaten worde om zich van de taak te kwijten, haar door Christus opgelegd. Met elke Regering, zij zij eene monarchale, of eene oligarchische, of eene republikeinsche, die haar daartoe de vrijheid laat, is zij bevriend.

2°. Elke gevestigde Regering overigens, welke die zij, eene monarchale, oligarchische of republikeinsche, kan in 't algemeen op hare ondersteuning rekening maken. Zelfs al miskende die Regering tegenover haar hare pligten. Zij heeft geene twee uitleggingen voor het Bijbelwoord: »alle magt is van God," en voor dat andere apostolische voorschrift: »een elk moet onderworpen zijn aan de van God gestelde magten." Vandaar dan ook, dat de revolutie zij, die alle gezag loochent behalve dat der individueele rede, haar, de Kerk, kent als hare groote, als hare eenige vijandin en dat zij weet, eerst dan volkomen overwonnen te zullen hebben, wanneer zij, wat nooit geschieden zal, volkomen zal verslagen zijn.

3°. De veronderstelling van een verbond tusschen het Katholicismus en het absolutismus is even valsch als ongerijmd. Men raadplege de geschiedenis. Wat zij leeraart is dit, dat de Kerk, ter handhaving van hare geestelijke magt, even dikwijs, mogelijk nog frequenter, met het absolutismus te kampen heeft gehad als met de vertegenwoordigers van eenigen anderen regeringsvorm.

Wij hebben den auteur der *Oranjewoorden* mogelijk reeds te veel eer bewezen met hem dit weinige te gunnen in antwoord op zijne niet te qualificeeren taal. Men leere er intusschen uit, van welke gehalte eenige dergenen zijn, die zich hier opwerpen als leeraars van het volk en van welke middelen, ter opruijing der menigte, zij zich bedienen.

Men leest in de *Kerkelijke Courant:*

»De volgende brief is ons door een achtingswaardig persoon toegezonden, die voor de waarheid van het medegedeelde instaat. Hij verlangde deze letteren openbaar gemaakt als eene bijdrage, gelijk hij schrijft, ter appreciëring van de vereeniging *de Dageraad.*

»A! Ik heb op uw verlangen de vergadering van *de Dageraad* bijgewoond, die in de Warmoesstraat wekelijks gehouden wordt. Toen ik er henen ging begon mijne nieuwsgierigheid en belangstelling, die anders niet groot was, langzamerhand te stijgen. Het is toch stout om eene vesting aan te tasten, tegen wier muren reeds zoo menig krijger zijn hoofd gestooten heeft. Ik zal de woorden hooren, die althans berekend worden geacht om den grooten tempel van achttien honderd jaren om ver te werpen. En ik zal in plaats daarvan een gebouw zien optrekken; dat men veel beter dan het koningrijk der hemelen schat. Onwillekeurig verhaastte ik mijne schreden en daar was ik dan in de werkplaats der vereeniging *de Dageraad.* Er waren zoo tusschen de 80 en 100 personen tegenwoordig. Daaronder ettelijke vrouwen uit den burgerstand, maar voor het vierde of vijfde gedeelte bestond de vergadering uit Joden, waar wij in Amsterdam geen gebrek aan hebben. Overigens was het een zonderling gemengd publiek, van hetwelk ik enkele kende (wij kennen malkander hier nog al) en dit gaf mij de overtuiging, dat ik mijne schoenen, als op heiligen grond nog niet behoefde uit te trekken.

»Het was Paaschzondag 12 April en ten 10 ure namen de werkzaamheden een aanvang. Meer dan een spreker traden op, en hetgeen zij voordroegen in zeer gebrekkige taal en stijl was altemaal tegen het Evangelie gerigt, zonder dat ik de handen in de weer zag om iets beters of iets anders te stichten. Doch dat mogt men dan ook zoo dadelijk niet vorderen. Eerst moet immers de grond effen gemaakt worden voor men zelf aan het opbouwen gaat. Eerst moeten zij de lichten uitdoen, voor zij met eenig succes hun dageraad van achter de schermen te voorschijn brengen kunnen.

»Een der leden van het bestuur, ik meen wel de secretaris, hield eene lezing, over den kruisdood van Jezus. De man zag er met zijn blond hoofd, scherp geteekend gezigt en met zijn bril op den neus vrij piquant uit, maar, hij vergeve het mij, zijne rede was alles behalve klemmend. Hij scheen dit gebrek door groote opgewondenheid van spreken te willen vergoeden, maar sprak daardoor nog slechter, dan hij anders misschien zou gedaan hebben. Hij werkte buitengemeen veel met de woorden van de r e d e, de v r ij h e i d, de b e s c h a v i n g, en de v o o r u i t g a n g, woorden die voor mij althans, sindts lang de frischheid der nieuwheid verloren hebben. Maar boven alles scheen hij groot welbehagen te vinden in de telkens herhaalde uitdrukking: de geestelijkheid heeft de sleutels der kennisse weggeborgen. Wat nu den

(1) Die [illegible] godsdienst. [illegible] meester is van het land is ook meester van de

dood van Jezus betreft, beschreef hij dien nagenoeg zoo als in de Evangeliën wordt verhaald, voor zooveel ten minste de woorden aangaat aan het kruis gesproken, maar er werd ook alles bijgevoegd wat zoo al voorkomt in het onlangs door de vereeniging uitgegeven werkje »*Geschiedkundige ontdekkingen over de waarachtige wijze, waarop Jezus gestorven is.*" Ik zal nu maar niets zeggen over zijne beschouwingen van het sterven van Jezus, of liever van den schijndood, en van al het andere, dat waarlijk ook niet nieuw meer is. Hij deelde ons ook mede, dat Socrates den giftbeker gedronken heeft en beweerde, ohne weiteres, dat deze veel schooner dood dan Jezus gestorven was. Bij het kruiswoord mij dorst, viel hij hevig uit tegen de dwaasheid dergenen, die ter kerke gingen, als of daar hun dorst zou worden gelescht. En zoo dikwijls hij op de woorden van vrijheid en vooruitgang terugkwam, ging het zoo wild das blaue hinein, dat ik hem niet bijhouden kon. Hij scheen evenwel le grand parleur van deze vereeniging te zijn, en dat bleek mij ook uit het groot applaudissement, toen hij geëindigd had. Maar naauwelijks was de luide toejuiching wat bedaard, of daar trad een der aanwezigen op, een jongmensch van gunstig voorkomen, die, gelijk ik spoedig bemerkte, zoo min als ik tot de vereeniging behoorde, maar door een Dageraadsman hier geïntroduceerd en, naar men zeide, student te Utrecht was. Dat jonge mensch sprak met juist gekozen en goed geschikte woorden zeer bedaard, maar met kracht. Hij drukte aanstonds zijne verontwaardiging uit over hetgeen hij hier had gehoord, en ik bewonderde zijn moed, toen hij den man, die met zooveel vuur gesproken had, en de gansche vergadering, die met dat gesprokene zoo zigtbaar was ingenomen, de woorden toewierp van hoble klanken. Holle klanken, zeide hij, heb ik gehoord en anders niet. Zijn aanvallend discours kwam vooral op deze twee punten neder.

»1°. De vorige spreker heeft niet het regt denzelfden Bijbel, welks geloofwaardigheid hij in het tweede deel zijner rede bestreden heeft, ten grondslag te leggen aan — en als bron te gebruiken voor het historisch feit (het gedrag van Jezus aan het kruis) zoo even vrij uitvoerig door hem beschreven. Onmogelijk kon hij voor dit verhaal andere bronnen hebben, dan hetzelfde boek, door hem veracht en verworpen. Minstens was hij dus doende inconsequent.

»2°. voor de opening dezer vergadering, zoo vervolgde hij, heb ik den vorigen spreker, lid van het bestuur, inlichting gevraagd over het door de vereeniging uitgegeven werkje, getiteld: *Geschiedkundige ontdekkingen over de waarachtige wijze, waarop Jezus gestorven is.* Deze heeft mij verklaard, dat hij dit werkje voor niets anders dan eene mystificatie hield, dus voor valsch en den inhoud voor verzonnen. Is het nu het werk van een eerlijk man om de verzinselen van dat werkje, hetwelk hij zelf voor valsch houdt, aan te wenden, gelijk hij gedaan heeft, om aan zijne stellingen een schijn van waarheid te geven, en er ingang aan te verschaffen? Ongelukkig, zoo besloot hij, is het gesteld met eene vereeniging *de Dageraad*, welke tot zoodanige mystificatie willens en wetens hare toevlugt neemt!

»Het spreekt van zelf, dat deze onverwachte en krachtige aanval niet onbeantwoord blijven kon. Het aangevallen bestuurslid meende echter een goeden uitweg gevonden te hebben, door eenvoudig te verklaren, dat hij het uitvoerig verhaal van den kruisdood geenszins uit den Bijbel, maar uit de geschriften van Livius, Tacitus, Flavius Josephus en Lucianus had ontleend. Onze utrechtsche student zeide die schrijvers ook te kennen, maar beweerde, dat er niet meer dan den naam van Jezus in voorkomt en verzocht dus aan het bestuurslid hem de uitvoerige beschrijving van het sterven van Jezus in die schrijvers aan te wijzen. Ja, dat wilde de man wel doen, maar de boeken waren niet bij de hand en konden dus niet opgeslagen worden. Toen maakte een der aanwezigen, dit een gestudeerd persoon scheen te zijn een einde aan die diskussie. Hij stelde den student in het gelijk, en ofschoon zelf lid der vereeniging, was hij eerlijk genoeg om te verklaren, dat het medelid het verhaal van het sterven van Jezus in Livius en de andere genoemde schrijvers niet kon gelezen hebben, om de eenvoudige reden dat het er niet in stond.

»Met de tweede beschuldiging, namelijk van oneerlijkheid, liep het voor de vereeniging niet gunstiger af. Na eenige woordenwisseling, onder welke de vraag terugkwam, of het eerlijk was gebruik te maken van middelen, die men zelf voor valsch houdt? verklaarde eindelijk de president der vergadering: dat hij op die vraag geen bevestigend antwoord geven kon, en zeide nog, dat hij en met hem de vereeniging, de uitgaaf van genoemd valsch werkje betreurde, wel wenschende, dat hij haar ongeschied maken kon.

»Toen scheidde de vergadering en ik keerde naar huis terug. Indien mij al eenige vrees voor het Christendom bekropen had, nu geloof ik dat ten minste deze Dageraadsleden het geen schade zullen doen."

De minister van Binnenlandsche Zaken had, bij circulaire van 20 Januarij ll., de Gedeputeerde Staten in de onderscheidene provinciën onderhouden over de zelfontbranding van steenkolen. Sedert het uitvaardigen daarvan is hij intusschen op bijzonderheden opmerkzaam gemaakt, welke hem van genoegzaam gewigt voorkwamen, om den raad in te roepen van de natuurkundige afdeeling der koninklijke akademie van wetenschappen en haar uit te noodigen, de zaak tot een punt van onderzoek te willen maken, en hem den uitslag harer bevindingen te doen kennen. Haar verslag behelst zeer belangrijke mededeelingen en heeft hem tevens doen zien, dat het moeijelijk is, tot wering der zelf-ontbranding van steenkolen, algemeene voor ieder geval doelmatige voorschriften te geven en dat het raadzaam is, zijne aangehaalde cirkulaire terug te nemen, waartoe hij dan ook niet aarzelt over te gaan. Nogthans meent hij Ged. Staten de kennis niet te moeten onthouden van het verslag met uitnoodiging een en ander aan de Gemeentebesturen te willen mededeelen. Dat slot van het verslag luidt aldus: »Een onderzoek, zooals de minister thans van de akademie verlangt, is onmogelijk, Hier moet de ervaring worden geraadpleegd en eenvoudig worden overgenomen. En wat, heeft de ervaring nu geleerd? 1°. afwering van druipend vloeibaar water, onder welken vorm ook; 2°. ruime toetreding van lucht, hetzij door de hoopen niet te groot te maken, hetzij door veel togt aan te wenden door kookers of op andere wijze; 3°. zoo veel mogelijk de steenkolenmagazijnen verwijderd te houden van plaatsen, waar brand grooter nadeel dan het enkel verbranden van steenkolen veroorzaken kan; 4°. geene steenkolensoort te vertrouwen omdat niemand elk stuk onderzoekt eer het in een magazijn wordt opgenomen. En 5°. voor gruis nog meer zorg te hebben dan voor stukken.

Bij koninklijk besluit van 20 dezer is op het verzoekschrift van J. Boelen, E. Sillem, G, Tomasachi, A. Kooy, Jhr. H. A. van Karnebeek, allen kommissarissen, en P, van Vlissingen, direkteur der amsterdamsche-stoomboot-maatschappij, bewilliging verleend op de veranderingen in de akte van oprigting van de amsterdamsche stoomboot-maatschappij, zoodanig als die zijn omschreven in de ten rekweste overgelegde, ten overstaan van den te Amsterdam standplaats hebbenden notaris J. L. Kabel en getuigen, op 1 Mei dezes jaars, verledene akte.

Z. M. heeft eervol ontslag verleend: aan H R. Vogelsang, als burg van Strijen, en aan J. J. Delruël, als burg. van de Lier; en benoemd tot burg. van Leerdam, H. R Vogelsang; Strijen J. J. Delruël; de Lier, J. Zaneveld. — Benoemd tot surnum. der dir. bel., in- en uitg. regten en acc., den heer T. E. Motké, te Maastricht. Eervol ontslagen, op zijn verzoek, den heer Jhr. Mr. H. [illegible] Wijck, als rijks-advokaat in de prov. Utrecht, terwijl met de waarneming van die betrekking is belast de heer Mr. C. T. baron van Lijnden van Sandenburg. — Benoemd tot ontv. der dir. bel. en acc. te Zuidhorn, den heer W. C. Verseput.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Donderdag 28 Mei.

In deze zitting is ingekomen een wetsontwerp tot vaststelling der raming van ontvangsten en uitgaven wegens verstrekkingen door het departement van Marine voor 1857.

De Vergadering heeft heden de beraadslagingen over het wetsontwerp regelende de jagt en visscherij voortgezet.

Op art. 46, waarvan de behandeling gisteren was afgebroken, had de heer van Reede van Oudtshoorn eenige wijzigingen voorgesteld, waarmede de Kamer zich zonder hoofdelijke stemming vereenigde. Na eene korte woordenwisseling tusschen den voorsteller der amendementen en den minister van Justitie is dit artikel, ook na de veranderingen daarin door de Regering gebragt, aldus vastgesteld.

„Zijn ten behoeve van 's rijks schatkist verbeurd:

a. het jagttuig, waarvan het gebruik, volgens deze wet, of de verordeningen bedoeld in artt. 9 en 10, niet geoorloofd is, de verborgene en andere wapenen en voorwerpen, in de slotbepaling van art. 15 en art 42e opgenoemd, daaronder begrepen;

b. het geoorloofd jagt- en vischtuig, in het bezit van iemand, jagende of visschende, of in strijd met art 26 met geladen schietgeweer zich in het veld bevindende, in gesloten jagt- of vischtijd, zonder de vereischte jagt- of vischakte, de kosteloze vergunning, het konsent of de buitengewone magtiging van artt. 6, 16 of 27 te hebben verkregen; wordende het schietgeweer, waarvan de opgave tot onderzoek wordt geweigerd, voor geladen gehouden;

c. het wild, de visch, de konijnen of ander schadelijk gedierte, en eijeren, onwettig gevangen of geraapt, verkocht, doch nog niet geleverd, te koop gesteld, uitgevoerd of vervoerd.

De beambten in art 37 bedoeld, zullen die voorwerpen in be lag nemen of de geldswaarde daarvan bepalen, waarvan alsdan in het relaas of proces-verbaal melding wordt gemaakt. De regter daartoe termen vindende, kan deze geldswaarde veranderen.

Tirassen, lange netten, damnetten en wild- of konijnenstrikken worden niet gewaardeerd, maar altijd in beslag genomen.

De door de bevoegde beambten in beslag genomen jagt- of vischtuigen en andere voorwerpen worden binnen vier dagen na de bekeuring door die beambten gewaarmerkt en ter griffie van het kantongeregt, onder welks regtsgebied de bekeuring plaats had, overgebragt, hetzij door de beambten zelven, hetzij door tusschenkomst van den burgemeester hunner woonplaats.

Zoo geene inbeslagneming of waardeering ingevolge het 2de lid des artikels van de hiervoren vermelde voorwerpen heeft kunnen plaats hebben, of de bedoelde beambten zulks mogten hebben verzuimd, wordt de waarde der voorwerpen bij de veroordeeling door den regter bepaald.

De veroordeelde wordt tot betaling der, ingevolge het 2de lid, of in het geval van het laatst voorgaande lid, bepaalde geldswaarde, bij gebreke eener latere uitlevering der voorwerpen verwezen.

De in strijd met litt. *a*, *b* en *c* van dit artikel in beslag genomen voorwerpen worden, op bevel des regters, of, zoo de zaak niet wordt voortgezet, op bevel van den officier van Justitie, aan den vroegeren houder teruggegeven.

Onder jagttuig zijn in dit artikel de valken, havikken en honden niet begrepen."

De artt 47, 48 49 en 50 werden zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Art. 51, betrekking hebbende op het toekennen van premiën aan de betrokken beambten voor elke bekeuring, welke de inbeslagneming of latere uitlevering heeft ten gevolge gehad van jagt- en vischtuig, enz., werd met 34 tegen 15 stemmen aangenomen, nadat daarover door den heer van Eck en den minister van Justitie het woord was gevoerd.

Art. 52, inhoudende bepalingen op welke voor bedreven jagt- of visscherij-overtredingen schikking kan toegestaan worden, ten einde door vrijwillige betaling eener te bepalen som de gevolgen der bekeuring te voorkomen, gaf aanleiding tot breedvoerige overwegingen, waaraan de heeren Thorbecke, van Lynden, Elout van Soeterwoude, Sander, de Brauw, Godefroi, van Hoëvell, van Eck en van der Linden deel namen. In den loop der behandeling stelde de heer Thorbecke voor het artikel aldus te lezen:

„Buiten de gevallen waarin, boven geldboete, gevangenisstraf is bedreigd, kan de bekeurde de regtsvordering voorkomen door vrijwillig het maximum der boete te betalen met de kosten en de aan de verbeurd verklaring onderworpen voorwerpen af te geven, of de waarde daarvan te voldoen. Indien bij reeds gedagvaard is, kan de boete aan den bevoegden ontvanger der registratie niet anders worden voldaan, dan op schriftelijke magtiging van den ambtenaar van het openbaar ministerie.

Aan den ambtenaar van het openbaar ministerie wordt, binnen den door hem bepaalden termijn, de quitantie van den ontvanger door of van wege den beklaagde overgebragt."

Nadat de minister van Justitie de onderscheidene sprekers beantwoord had, werd het artikel, gelijk het voorgesteld was door den heer Thorbecke, met 26 tegen 23 stemmen verworpen, en het artikel van het wetsontwerp zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Daarop stelde de heer Godefroi een nieuw artikel voor, te voegen achter het vorige, aldus luidende:

„Onverminderd de bepaling van het voorgaand artikel is, waar het geldt de daar bedoelde overtredingen, art. 254 van het Wetboek van Strafvordering toepasselijk, met dien verstande, dat de bekeurde de vervolging kan voorkomen door vrijwillig het maximum der geldboete te betalen, met de kosten, en de aan de verbeurdverklaring onderworpen voorwerpen af te geven of de waarde daarvan te voldoen," dat met algemeene (49) stemmen aangenomen werd.

De artt. 53 tot en met 57 werden achtereenvolgens zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Een nieuw artikel vóór het slot-artikel van het ontwerp door den heer Sander voorgedragen en luidende: „[illegible] 29 Junij 1854 [illegible] van toepassing op de overtredingen van deze wet en in artt. 9, 10 en 11 bedoelde verordeningen," werd zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

De Vergadering keert daarop terug tot art. 40, waarvan de behandeling was uitgesteld, en vereenigde zich daarmede, even als met art. 52 en den konsiderans, zonder hoofdelijke stemming.

Het wetsontwerp regelende de jagt en visscherij werd daarop met 38 tegen 12 stemmen aangenomen

Tegen hebben gestemd de heeren: van Nispen van Sevenaer, Strens, van der Linden, Hoynck van Papendrecht, Taets van Amerongen, van Hoëvell, van Eck, Thorbecke, Anemaat, Westerhoff Dullert en Storm.

De Kamer heeft daarop hare zittingen verdaagd tot den 16 Junij aanstaande, maar daarenboven den Voorzitter gemagtigd om, bijaldien op dat tijdstip onverhoopt geene genoegzame werkzaamheden voorhanden mogten wezen, het einde van het reces eenige dagen later te bepalen. Het daartoe strekkend voorstel van den Voorzitter werd met 37 tegen 12 stemmen aangenomen. Zij die zich daartegen verklaarden, verlangden den 16den Junij bepaaldelijk aangewezen als den dag waarop de Kamer hare werkzaamheden zou hervatten.

'S GRAVENHAGE, 28 Mei. Z. D. H. de hertog Bernard van Saxen-Weimar is gisteren avond uit de residentie naar Coblents vertrokken. HD. afwezigheid is onbepaald.

— Op Woensdag, 3 Junij aanst., zal, in het lokaal van het ministerie van Binnenlandsche Zaken alhier, worden besteed: het spannen van een telegraafdraad langs de bestaande palen tusschen Amsterdam en Arnhem en van Zutphen over Goor en Oldenzaal naar de hanoversche grenzen achter Denekamp in vijf perceelen.

ROTTERDAM, 29 Mei. In de late avondzitting van den gemeenteraad alhier, is, na langdurige en hevige diskussie met 15 tegen 14 stemmen besloten, om den aanvang der beurs te doen plaats vinden ten *een* in plaats van *drie* ure.

VLAARDINGEN, 27 Mei. De haringvloot zal dit jaar bestaan uit 91 schepen, zijnde drie meer dan in het voorgaande jaar, als: van Vlaardingen 59, Delfshaven [illegible], Zwartewaal 5, Middelharnis 3, Pernis 1, Maassluis [illegible], Enkhuizen 7, de Rijp 4, Wormerveer 1 en Amsterdam 3 schepen. Hiervan zullen 6 schepen van Vlaardingen als jagers dienst doen, terwijl 1 schip van Wormerveer buite de jagerij is gebleven, zoodat in den jaagtijd [illegible] schepen de visscherij zullen uitoefenen. De beide eerste jagers zijn bereids heden vertrokken.

ARNHEM, 21 Mei. Ten gevolge van den nitleg [illegible] stad, de vaststelling eener nieuwe grenslijn voor de [illegible] der gemeente en de toegenomen bevolking, waartoe ook het nieuwe kavallerie-garnizoen heeft medegewerkt,

de ingezetenen van Gelderlands hoofdplaats zich thans verheugen van niet langer, ten opzigte der personele belasting, tot de gemeenten van den 4den rang te behooren, maar, even als Nijmegen, in den 3den rang geplaatst te worden, een voorregt, dat alleen te waarderen is door hen, die er de gevolgen van ondervinden.

(H.)

ZWOLLE, 26 Mei. In de vergadering van den raad dezer gemeente, op gisteren gehouden, is besloten om de deelneming voor 4 tonnen gouds voor den noordelijken spoorweg nog weder aan te houden, tot dat de vereeniging der heeren Van Nahen c. s. eenige zekerheid van welslagen zal erlangen, en het zeker wordt dat de maatschappij van de heeren Dull c. s., die 8 millioen moet kunnen aanbrengen, niet slagen kan.

— Naar uit van partikuliere berigten, moet de minister van Binnenlandsche Zaken dezer dagen hebben verzekerd, dat het goevernement voornemens is binnen kort een wetsvoordragt aan de Kamers te doen, tot begunstiging van onderscheidene spoorweglijnen in Nederland, als: van Utrecht naar Zwolle en Kampen, Leeuwarden, Harlingen, Groningen, Leer, Arnhem over het Loo, Deventer, Zwolle, Almelo, Rheine. Het zou de bedoeling zijn voor deze lijnen de ontejgening en aardebaan voor rijks rekening uit te voeren, en wel uit de amortisatiekas. *(Amst. Cour.)*

SNEEK, 26 Mei. Van 16 tot en met 22 dezer zijn in deze provincie 143 runderen aan de besmettelijke longziekte gestorven of afgemaakt, bedragende daardoor het totaal der gevallen sedert 1 Jan. dezes jaars 5024.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 27 Mei. De Koning van Beijeren heeft gisteren het museum van het Louvre bezocht. Dit eerste bezoek was gewijd aan de beschouwing van de schilderstukken, in de galerij van schilderwerken ten toon gesteld. De Koning is voornemens om achtereenvolgens ook de andere kunstverzamelingen van het keizerlijk museum te bezigtigen.

— De berigten uit Montenegro luiden zeer ongunstig voor prins Danielo, wiens leven men bedreigd acht. De haat, dien hij opgewekt heeft, is voornamelijk ontstaan, doordien hij aan het volk, dat zeer arm is, zware belastingen oplegt, die vroeger aldaar niet bestonden. Zijne geldmiddelen zijn zoo uitgeput, dat hij, zonder een voorschot of veel meer geschenk van Keizer Napoleon, de kosten van zijne terugreis niet zou hebben kunnen bestrijden. Bij de stemming, die thans onder de Montenegrijnen heerscht, ziet men onder hen weldra bloedige tooneelen te gemoet.

— Volgens de *Gazette de Lyon* zou het plan bestaan, dat de Keizer en de Keizerin eerstdaags Lyon komen bezoeken. Een der voornaamste beweegredenen van deze reis zou de Keizer daarin vinden, dat hij zelf de middelen wil nagaan, die aangewend behooren te worden om voortaan de stad voor overstroomingen te vrijwaren.

— Na eenige dagen van stormachtige debatten, had de zitting der spaansche Cortes van 22 dezer, een vreedzaam karakter. De maarschalken Serrano en Narvaez, spraken van een sluijer over het gebeurde te werpen en wat dies meer zij. De vergadering ging daarna over tot de diskussie over de artikelen van het ontwerp-adres.

ENGELAND.

LONDEN, 27 Mei. Naar men verneemt zal het aan de Theems gebouwd wordende kolossale schip *Great Eastern*, in de maand Aug. e. k. te water worden gelaten.

BELGIE.

BRUSSEL, 28 Mei. De artikelen 71 en 78 der liefdadigheidswet, waarin het beginsel der wet opgesloten ligt en die de vrijheid der stichtingen bestaan, is eindelijk met zestig tegen een-en-veertig stemmen aangenomen. De zitting waarin deze zaak beslist werd, was van zeer stormachtigen aard. De heer Frère Orban, een der hevigste bestrijders van het wetsontwerp, vergat zich zooverre, van zijn medeleden der regterzijde te beschuldigen »onwaardiglijk komedie te spelen." Nu zijn zulke uitdrukkingen in de hitte der jongste beraadslagingen juist niet vreemd en verwekken gewoonlijk slechts een algemeen gelach, maar in dit geval nam de uitval van den heer Frère een ernstiger karakter aan. Ten gevolge zijner woorden, barstten de tribunes in luide toejuichingen los, terwijl van den [illegible] allerlei beleedigingen naar de ministeriëlen [illegible]. De voorzitter gaf dadelijk orde de tribunes te ontruimen. Dit bevel werd door nieuw gemor gevolgd. De heer [illegible] heeft alstoen luide geklaagd over de onvoegzame houding van het publiek, en geëischt dat de ontruiming terstond zou plaats hebben, daar de Kamer anders alle vrijheid van beraadslagen en handelen missen zou. Na een half uur schorsing is de zitting [illegible] werd nu hervat, maar herhaaldelijk [illegible] van de stem de redenaars het schreeuwen [illegible] den volkshoop, buiten de vergaderzaal op het plein, die hoofdzakelijk bestond uit het publiek dat van de tribunes verdwenen was.

Toen de stemming een aanvang zou nemen, beval de president, opdat de stemopneming in het openbaar plaats hebben zou, dat de tribunes op nieuw zouden worden geopend. Hierbij valt op te merken, dat de tribunes der dagbladen, van het presidentschap en der diplomatie niet in den genomen maatregel begrepen waren.

Toen de deuren op nieuw geopend werden, kwamen slechts weinige toeschouwers binnen; de anderen bleven zamengehoopt op het plein. Na de stemming zijn de afgevaardigden en de leden van het korps diplomatiek afgedaald en zoodra de menigte hen ontdekte, heeft zij de leden der meerderheid uitgejouwd en den heer Frère-Orban met toejuichingen en geroep van: »leve Frère!" ontvangen.

Daarop heeft een nieuw en betreurenswaardig voorval plaats gevonden. Mgr. Gonella, aartsbisschop van Neo-Cesaree en pauselijk nuntius, die in de tribune der diplomaten de debatten had bijgewoond, ging een der eersten uit het paleis. Het volk op het plein jouwde hem uit. Mgr. Gonella is toen naar het paleis teruggekeerd, waar hij in den gang den heer Vilain XIIII, minister van Buitenlandsche Zaken, ontmoette. De minister nam den arm van den nuntius, ging met hem door de groep, die het geschreeuw had laten hooren, en bragt hem te voet naar zijn woning. Dit is de bedroevende demonstratie, waarmede de aanneming van de liefdadigheids-wet gepaard ging. Verdere ongeregeldheden hebben er niet plaats gehad, maar des avonds is de volkshoop naar de woning van den heer Frère getrokken en heeft onder zijne ramen een luid gejuich aangeheven. De wachtposten zijn overal verdubbeld en de rondes der policie vermeerderd.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 29 Mei.

GETROUWD (27 Mei): J. H. Abuys, wed. met M. E. Martels. - C. S. Breuking, wed. met A. P. Annik.

BEVALLEN (26 Mei): P. C. Bordes, wed. J. Peek, D.

OVERLEDEN (24 Mei): C. W. Arnoldi, geb. van Heerde, 49 jaren.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		27 MEI 4½ u.	gebl.	28 MEI 4½ u.	gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à 2½ pCt.		63 11/16	63 7/16	63⅝	63½
Dito Dito	3	76¼	76	76¼	76
Dito Dito	4	96 1/16	96 1/16	96⅛	96 1/16
Overzeesche Bezittingen	4				
Amortisatie-Syndikaat	3½	91	90 15/16		
Actien Ned. Bank	4				
Handel-Maatschappij	4½	149¼	149⅝		
Maatschappij van Weld.	4				
Oblig. Rijn-Spoorweg	4½				
Dito Hollandsche dito					
Obligatiën	4½				
België, Certifikaten	2½				
Dito *Rothschild*	2½	52⅛	52 11/16		
Frankrijk, Obligatiën	3				
Spanje, Onbep. Stukken	1¼	25⅛	25 1/16	25⅛	25 1/16
Dito	3	42	41¾	21 [illegible]	
Binnenlandsche	3	38	38	38 [illegible]	38⅛
Coupon Bewijzen		6⅞	6¾	6 [illegible]	
Amortisable Schuld					
Portugal, te Londen	3	45 11/16	45 11/16	[illegible]	45 11/16
Dito Uitgestelde		26¼	26¼	26⅛	
Rusl., bij *Hope en C°.*	5	104¼	104⅛	104½	104½
Dito A°. 1828—1829	5	103⅞	103½	103⅞	103⅞
Negot. 1831 en 1833	5	[illegible]	103⅞		
Inschr. bij *Stieglitz*, 5e Serie	5	[illegible]	96⅞	97	
Dito idem 6e	5	98⅞	98½	98⅞	98⅞
Certifikaten te Hamburg	5				
Dito dito te Londen	4½	95⅞	95¼		
Dito dito *Hope en C°.*	4	87⅛			
Dito *Stieglitz*	4	[illegible]	86½	86⅛	86½
Dito 5e Serie	4	85⅝	85		
Dito in Zilver	6				
Inschr. op 't Grootboek	6	65⅛			
Dito Certifikaten		64⅛	64⅜	64⅛	64⅛
Polen, Aand. met Lot. fl. 500		[illegible]	154½		
Schatkist-Obligatiën	4	79⅜	79⅜	79 2/16	
Oostenrijk, Metalliek		76 7/16	76⅞	76⅝	76¼
Dito rente te Amsterdam	5	87⅞	87 1/16	88	88
Dito Nationale	5	77⅞	77⅞	77¾	77⅜
Dito		39⅜	39 7/16	39⅛	
Weener Bank		77¾	77½	77⅝	
Dito		62½			
Aand. met Loting			397		
Nieuwe dito 1854		321	321½		
Pruiss. Aand. 1854	3½	206½	206¼		
Napels, Cert. bij *Rothschild*	6				
Denemarken, dito	3				
Louisiana, te Londen	5				
Brazilië	5		98¼	98½	
Dito 1843	5				
Mexiko, te Londen, £ 100	3	21 5/16	21 9/16	21 11/16	21⅜
Dito Onbepaalde	3	21 5/16	21 9/16	21 11/16	21⅝
Peru	4½				
Grenada, dito à £ 100	3½	21 5/16	21 5/16	21¼	
Dito Uitgestelde			6½		
Ecuador	1	14½	14⅛	14 5/16	
Venezuela, te Londen	3½	35⅛	35		
Dito Uitgestelde		14⅛			
Amerika, Bank Aktiën Cert.					
Dito Orig.					
Grieken, Bl. 1825	5	3 11/16	3⅝		

N. Port. 44⅞, 44¾; Orig. F. O. Sp. ƒ 133; Oblig. Constr. Bons. 95½, ⅜, ½ Russ. Spoorw. 77¾, 78 [illegible] Sp. 27½; Pruis. 108¼, 109; Weener Bank-Aktiën ƒ 1144.

Binnenlandsche fondsen aangeboden, spaansche, russische en portugeesche prijshoudend; van Zuid-Amerika waren Mexikanen gevraagd.

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt., Prolongatie 4 pCt., Diskonto 4 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	ƒ 55 [illegible]	Livorno	2/m.	ƒ 39¾
»	zigt	» 56⅛	Napels		[illegible]
Bordeaux	2/m.	» 55	Petersburg	»	» 1,82
»	zigt	» 55⅜	Weenen	6/w.	[illegible]
Madrid	3/m.	» 238	Augsburg	»	» 35⅛
Cadix	»	» 240	Frankfort	»	» 99¾
Seville	»	» 237	Hamburg	2/m.	» 35¼
Bilbao	»	» 237	»	zigt	» 35 1/16
Lissabon	»	» 40½	Londen	2/m.	» 11,72½
Porto	»	» 40½	»	zigt	» 11,85
Genua	2/m.	» 45⅝	Rotterdam		»

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 28 Mei. Belg. leen. 2½ pc. 53½p; Obligatiën 4½ pc. 98 5/16; Spanje [illegible] 3 pc. 24 11/16; Binnenl. 3 pc. 38⅛; Romeinen 5 pc. 87¾; Oostenrijk Met. 5 pc. [illegible]; id. Nap. 5 pc. 81½.

PARIJS, 28 Mei. Fransche 4½ pc. 91.40; 3 pc. 69.10; 1½ pc. Spanje 25; 3 pc. id. 38⅞; 5 pc. Met. —; Rom. Leen. 90.

MADRID, 27 Mei. 3 pc. Schuld 40.05; id. 1½ pc 25.95.

LONDEN, 28 Mei. Cons. 93⅞; Spanje buit. 3 pc. 41⅛; id. 1½ pc. 25⅛; Rusl 5 pc. 107½; id. 4½ pc. 97½; Holl. 4 pc. 97½; id. 2½ pc. 65⅛; Sard. 5 pc. 91½; Braz. 101; Peru 4½ pc. 76¼; Gren. uitg. 6½; id. werk. 23¼; Mexiko 3 pc. 22¾; Portugal 3 pc. 46; Ecuador 14¼; Venezuela 36; Wissel op Amst. —; Hamburg —.

WEENEN, 28 Mei. Met. 5 pc. 83⅛; id. 4½ pc. 84⅛; Bank Aktiën 1006; Credit Anst. 238; Wissel op Londen [illegible]; Amst. —; Parijs —; Goud 7½; Zilver 5[illegible].

BERLIJN, 28 Mei. 3½ pc. Pr. Staatsch. 99½; 5 pc. land 107; id. 4½ pc. —; Wissel op Londen 2/m. 6 Th. [illegible] Amst. kort 140¼; Hamb. 150¼; Petersburg 105⅛.

HAMBURG, 28 Mei. Spanje 1½ pc. —; id. 3 pc. 38⅛; Rusl. 5 pc. 101; 4½ pc. 90; 3 pc. [illegible] Dulss. bank 95; Wissel op Londen 3/m. [illegible] —; Amst. — [illegible].

FRANKFORT, 28 Mei. 5 pc. Met. 78⅞; 1½ pc. Spanje binnenl. 24⅛; id. 3 pc. —; Wissel op Londen 3/m. —; Parijs —; Weenen —; Amsterdam —.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 28 Mei. Rogge. Verkocht: 143/2 Archangel ƒ 231 kon. ƒ 234 3/m. — Gerst. 133/2 R. Silesische ƒ 206 kont. ƒ 208 6/w. 132/2 R. Pernau ƒ 240 3/m. — Moutwijn ƒ 25,25. Jenever ƒ 31,75; Amst. Proef ƒ 26 per ned. vat zonder fust, zonder de belasting; Spoeling ƒ 0,50 per ketel.

DELFT, 28 Mei. Heden waren de prijzen der Boter geweest: eerste kwaliteit ƒ [illegible] [illegible] derde dito ƒ 88 a 39.

ANTWERPEN, 28 Mei. *Koffij.* Gedurende [illegible] heden verkocht 2052 balen Bahia, per *Loose Bell* tot verborgen prijzen. — *Katoen.* Vast; 98 balen Georgia vonden koopers. *Talk.* Kalm; ongeveer 1000 kil. inlandsche werden heden a fl. 31¼ verhandeld.

LONDEN, 27 Mei. *Granen.* De omzettingen zijn niet noemenswaardig; de weinige transacties werden tot iets hoogere prijzen afgesloten. De aanvoer zijn gering voor alle soorten.

HAVRE, 26 Mei. *Katoen.* De markt souteneert zich [illegible] zelfde positie en de heden gesloten verkoopen bedragen [illegible] balen. — *Koffij* vast, en over diverse partijen nieuw [illegible] voorde Rio wordt onderhandeld; reeds werden afgedaan [illegible] ongewasschen a fr. 67 cnt. Op levering werden [illegible] 1200 b. d°. d°. per *Mathilde* te wachten [illegible] ent.

HAMBURG, 25 Mei. [illegible] gesouteneerd. Sedert [illegible] Rio en Santos van [illegible] a 6 sch.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 27 Mei. Betsy, Falmouth, Baltimore. - Hazewinkel, Tuffer, Cicilie, Elsfleth.

HELVOET, 25 Mei. Vonck, Constantia, Soerabaya. 1. v. Brouwershaven. [illegible], Birgittha Melchior, Haïti [illegible] Brouwershaven.

BROUWERSHAVEN, 27 Mei. Hamer, Time, New-York. [illegible] Rhl, Greme [illegible], Dordrecht v. Batavia.

UITGEZEILD:

TEXEL, 27 Mei. Cobb, William en Jane, New-York.

HELVOET, 25 Mei. Hoogenstraten, Helene, Hongkong, is [illegible] mede teruggekomen.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 28 Mei, vertrokken naar:

Mainz — B. Kirschreiber, Mainz N°. 5.

Coblentz — J. Stants, Tancred.

Wesel — F. Beijer, Wilhelmina.

Rijnhoogte. — ARNHEM, 28 Mei 4 el 34 duim.

KEULEN, 28 » 8 vt. 5½ »

Advertentiën.

(3265) Getrouwd: J. J. DE LANGE, en G. J. H. BAX.

Rotterdam, 27 Mei 1857.

(3267) Getrouwd: Jhr. Mr. C. R. E. VAN RIJCKEVORSEL, en M. J. C. VAN LANSCHOT.

's Hertogenbosch, 26 Mei 1857.

(3253) Heden overleed na een smartelijk lijden, voorzien van de H. Sacramenten der stervenden, in den ouderdom van 45 jaren, MARIA HERMANS, geliefde Echtgenoote van M. P. VAN ROER.

Grave, 24 Mei 1857.

Algemeene kennisgeving.

(3268) Tijdig voorzien van de HH. Sacramenten behaagde het den Albeschikker op heden, na eene uitterende ziekte en smartvol lijden van 22 maanden, tot onze diepste droefheid, van onze zijde tot zich te nemen, onzen dierbaren WelEerwaarden zoon, FRANCISCUS LAMBERTUS MANDERS, laatst kapellaan te Neerbosch. Hij stierf vol geloof, geheel overgegeven in den wil des Allerhoogsten, in den jeugdigen leeftijd van bijna 31 jaren.

Veghel, 28 Mei 1857.

J. P. MANDERS, P. MANDERS, geb. v. d. Mortel, en namens onze kinderen.

(3266) Voor de vele bewijzen van deelneming bij het overlijden van onze geliefde zuster MARIA VAN HUGTEN, wed. EGIDIUS DE RIDDER ondervonden, betuig ik namens de familie onzen hartelijken dank.

Leyden, 29 Mei 1851.

P. VAN HUGTEN. Uit aller naam.

(3264) Voor eene JUFVROUW wier opvoeding voltooid is, vraagt men in *Amsterdam*, in eene der voornaamste Steden van ons Rijk, of wel op een aangenaam dorp in de nabijheid eener stad, inwoning, kost en huiselijken omgang bij eene fatsoenlijke familie van de R. C. Godsdienst en in eene geregelde huishouding, waar vrolijkheid met gepaste orde heerscht; op de geschiktheid der familie en het vooruitzigt eener goede behandeling, zal bijzonder acht gegeven worden; opgaven verzoekt men *franco* met vermelding van voorwaarden onder de letters L. K. bij den Boekverkooper G. J. Jansen, op de N. Z. Voorburgwal over de Kolk te *Amsterdam*.

Bij den Uitgever dezes is à 70 Cents verkrijgbaar:

LE PARTI CATHOLIQUE.

Réponse à M. le Comte DE FALLOUX,

par LOUIS VEUILLOT, Redacteur en Chef de l'Univers.

TENTOONSTELLING DER AZTEKEN.

Met vergunning van den Heer Burgemeester.

De Heer Burgemeester dezer stad heeft in persoon deze hoogst belangwekkende kleine Schepsels bezocht, en bij zijn vereerend bezoek, waarbij hij tevens van de inrigting der Tentoonstelling kennis nam, goedgevonden welwillend zijne toestemming te verleenen, dat de Tentoonstelling op Zondag, als op andere dagen, openstaat.

Dien ten gevolge wordt het verblijf der Azteken alhier met NOG VIER DAGEN verlengd, namelijk:

Zaturdag 30 Mei, Zondag 31 Mei, Maandag 1 Junij en Dingsdag 2 Junij, in de **APOLLO-ZAAL.**

DAGELIJKS TWEE VOORSTELLINGEN, VAN 2 TOT 4 URE 'S NAMIDDAGS EN VAN 8 TOT 10 URE 'S AVONDS. De deuren worden geopend ten 1½ en ten 7 ure.

Entrée 50 Cent per persoon. Kinderen betalen de helft.

HET AARDMANNETJE en de CORONA zijn merkwaardiger dan eenig ander menschelijk wezen, maar de AZKETEN zijn uitzonderingen in de natuur.

Zij zijn onvergelijkelijk met alles wat tot hiertoe is gezien en kunnen daarom niet beschreven worden. Zij zijn van een zeer behagelijk uiterlijk. Zij zijn bezigtigd en geliefkoosd door bijna al de Koningen, Koninginnen, Keizers en Keizerinnen, Prinsen en Presidenten van onzen tijd, en hebben overal uit de handen der aanzienlijken belangrijke sommen ten geschenke ontvangen, van af *f* 100 tot *f* 1000 toe. Het laatste cijfer en meer werd door H. M. Koningin VICTORIA gegeven, en bijna dezelfde som door Keizer NAPOLEON, den Keizer en de Keizerin van Oostenrijk, den Koning van Pruisen en den President der Vereenigde Staten FILLMORE. Zij ontvingen evenzeer aanzienlijke giften van de Koningen van Saksen en Beijeren en van de Ex-Koninginnen van Frankrijk en Spanje en andere.

De groote vergelijkende ontleedkundige Prof. OWEN heeft te regt gezegd: »Hun vlug bevattingsvermogen, hunne ligt opgewekte nieuwsgierigheid, de zachte en schrandere uitdrukking van hunne groote donkere oogen, hunne donkere olijfkleur en het zonderlinge van sommige hunner houdingen, dit alles te zamen genomen, geeft hun een zoo eigenaardig en zeldzaam voorkomen, dat al wie hen beschouwen er door bekoord en verbaasd moeten worden.

DE SCHOTSCHE KLOKKENSPELERS zullen hunne trillende muziek bij tusschenpoozen doen hooren, afgewisseld door de heldere en zilveren toonen van de **CHRYSTALOPHONIC, door den Heer W. J. MORRIS, iederen dag.** De ruime Apollo-Zaal en de geheele Tuin zullen voor alle Bezoekers geopend zijn.

Algemeene Archeologische, Christelijke, Liturgische BOEKHANDEL.

KATHOLIEKE ENGELSCHE BOEKWERKEN.

Inrigting ter Uitbreiding der CHRISTELIJKE KUNST

van

John Philp,

(VROEGER TE LUIK GEVESTIGD),

thans in de Nieuwstraat N°. 22 (nabij de Muntplaats) te Brussel.

J. PHILP heeft aan zijn Inrigting der Christelijke Kunst, de prachtige kollektie PLAATWERKEN voor het genootschap *Arstistica* van Florence toegevoegd, naar de oude christelijke italiaansche kunstenaars, als:

GIOVANNI CIMABUE. — La Madonna col Divin Figlio.
GIOTTO DI BONDONE VESPIGUANO. — La Visitazione di Maria Virgine a Santa Elisabetta.
La Nascita di Gesù.
La Presentazione al Tempio.
La Disputa nel Templo.
I Battesimo di Gesù Cristo.
La Transfigurazione di Nostra Signore Gesù Cristo.
Il Tradimento di Guda.
La Crosifissione di Cristo.
Cristo Risorto.
Noli me Tangere.
Gesù Risorto si mostra a San Tomaso.
L'Apparizione della Virgine a San Bernardoe quattro *Ignoto dello Scuolo di Giotto.*
BUONAMICO BUFFALMACCO. — Storia di Santa Umilta.
Altra Storia di Santa Umilta.
TADDEO GADDI. — Cristo deposto nel sepolcro.

GIOVANOI DA MILANO. — Cristo deposto in braccio alle Marie.
[illegible] DI PIETRO GEVINI, SPINELLO ARETINO e DORENZO DI NICCOLO. — Incoronazione di Nostra Donna et varii Santi.
L'Annunziazione [illegible]
Vergine e quattro Sansi.
MASOLINI DA PANICALE. — La Vergine che adore il Figlio con San Giuseppe e San Giovanni.
GENTILE DA FABRIANO. — L'Adorazione de Magi.
FRA GIOVANNI ANGELICO DA FISEOLE. La Vergine col Figlio in Trono e varii Santi.
L'annunziazione.
L'Adorazione dei Re Magi.
La Fuga in Egitto.
La Resurrezione di Lazarro.
Tradimento di Giuda.
L'Orazione dell' Orto.
La Flagellaz une di Gesu Cristo.

La Sepoltura di Cristo.
Madonna col Figlio in Trono et varii Santi.
Santi Michele et Pietro.
Sante Paule e Andrea.
Santi Domenico e Bernardino da Siena.
[illegible] Nascita di Gesù.
MASACCIO DA SAN GIOVANNI. Sant' Anne, la Vergine e il Divin Niglio.
ANDREA DEL CASTAGNO. — San Girolamo.
COSIMO ROSELLI. — Santa Barbara.
ANTONINO DEL POLLAIOLO. — I'Tre Ancangeli.
FRANCESCO ARRIGHI DETTO IL PESELLINO. — La Decollazione de' Santi Cosimo e Damiano.
La Nascita di Gesù.
Un Miracolo di Sant' Antonio.
ANDREA DEL VERROCCHIO. — Il Battesimo di Gesù Cristo.
ALESANDRO BOTTICELLI.

Incoronazione della Vergine.
LUCA SIGNORELLI DA CORTONA. — La Madona col Divin Figlio et quattro Santi.
DOMENCIO DEL GHIRLANDAIO. — La Vergine col Figlo Alcuni Santi.
[illegible]
LORENZO DI CREDI. — Verbo nel Presepio.
L'Adorazione dei Pastori.
PIETRO PERUGINO. — [illegible] sunzione di Maria.
L'Orazione nell' Orto.
La Pieta.
FRA BARTHOLOMMEO DA SAN MARCO. — San Pietro et San Paolo.
Ritratto di Fra Girolamo Savonarola Sotto le Sembianze di San Pietro Martire.
[illegible] ALBERTINE [illegible]
[illegible]
FRANCESCO GRANACCI. — Gruppo d'Angioli.
Altro Gruppo d'Angioli.

Al deze Platen zijn gegraveerd, in groot folio, en kunnen afzonderlijk gekocht worden. Prijs: 3 frank het stuk.
Ook de uitmuntende Plaat: il Paradiso di Frate Giovanni Angelico da Fiesole, door Domenico Chiossone gegraveerd, groot folio. — Prijs: frank 18.

De prachtige kollektie der Fresko's van het Klooster St. Marco, naar Frate Giovanni Angelico da Fiesole, in twintig afleveringen, bevattende veertig platen in folio. — Prijs: 125 franken, met den tekst van P. Vincentio Marchese, over het leven en de Werken van Fra Angelico.
Een uitmuntend Portret van DANTE ALGHIERI, naar Giotto, gegraveerd door Domenico Chiossone, folio. — Prijs: 4 frank.

De XVe Aflevering der Prenten van de Dusseldorfsche Maatschappij is verschenen. — Prijs per aflevering 10 franken.
Men kan zich de Prenten der Maatschappij afzonderlijk aanschaffen voor 10 centen het stuk, of voor 9 fr. de honderd en meer, naar hunne grootte.

METALEN KUNSTVOORWERPEN, GEWIJDE VAZEN, enz., KERKELIJKE GEWADEN, alsmede alle soort van kerkbenoodigdheden, zoowel voor Kathedrale- als Dorpskerken, kortom al wat tot de officie van een Bisschop of Pastoor behoort. *Alles naar de voorschriften der Kerk en de dekreten der heilige Kongregatie van den Rite.*
Prachtige Verzameling van Godsdienstige Plaatwerken, naar de vermaardste kunstenaars, als: Overbeck, Furich, Carl en Andreas Müller, Deger, Ittenbach, Steinle, Veit, Schnorr, Vanlerius, enz.
NB. Depôt van de geheele kollektie der *»Godsdienstige Dusseldorfsche Maatschappij, ter verspreiding van goede Prenten."* Ook de geheele kollektie van Regensburg, Munnich, Dresden, Florence, enz.

Bouwkunde, Beitel- en Beeldhouwkunst, Hulpraad.

Uitmuntende **artistische Medaille der Onbevlekte Ontvangenis**, die de goedkeuring der uitstekendste Kerkvoogden verworven heeft.

Kommunieplaten. — Lijsten.

Te Amsterdam bij C. L. van Langenhuysen, Drukker en Uitgever.